

Svensk-rysk förklarande samhällsordbok

2:a uppl. 6000 uppslagsartiklar

” Denna bok är en fullkomlig guldgruva för översättare, statligt eller kommunalt verksamma jurister, företagare och studerande. Synnerligen användbar. – Bibliotekstjänst om första utgåvan

Har använt uppslagsordboken för att förbereda mig inför skriftligt prov för auktorisation som tolk ... Tack för boken som jag har saknat så många gånger! – Ur ett läsarbrev

- Genomgående uppdaterad och utvidgad ord- och uppslagsbok.
- Facktermer och språkspecifika ord och uttryck förklaras.
- Översättningsvarianter förses med betydelseskiljande anvisningar.
- Innehåller fraser, exempel, kanslisvenska, journalistisk språkbruk.
- Inbyggd dubberiktad tesaurus – en begrepps- och synonymordbok för båda språkriktningar.

Samhällsordboken är en uppdaterad och kraftigt utvidgad utgåva av författarens Svensk-ryska uppslagsordbok i juridik, förvaltning och ekonomi (1998). Den förenar egenskaperna hos en tvåspråkig fackordbok, ett referensverk och en begrepps- och synonymordbok, allt i en lättanvänd, praktiskt orienterad helhet.

Den nya upplagan skiljer sig inte bara genom sitt större omfång utan även profilmässigt. Den har blivit bredare i sitt urval och fått en mer utpräglad karaktär av språkguide till svenska samhället för översättare och studerande.

Bokens ca 6 000 uppslagsartiklar innehåller begreppsförklaringar samt ett rikt urval av preciserade översättningsförslag avsedda att fungera smidigt i olika kontext vid praktisk textproduktion. Här finns också åtskilliga synonymer försedda med betydelseskiljande anvisningar, oftast i form av vidhängande svenska ”etiketter”. Artiklarna innehåller även användbara fraser och exempel samt ämnesrelaterade korsreferenser och konkordanser. Boken täcker sammanlagt ett ordförråd som är mycket större än antalet artiklar.

Dels omfattas facktermer och begrepp som hör till svensk civil och offentlig rätt, domstols- och polisväsende, EU-samarbetet, offentlig ekonomi och förvaltning, m.m. Dels, och detta tillför ordboken en dimension utöver den rent fackspråkliga, ingår även ord och uttryck ur kanslisvenska, journalistiskt språkbruk och offentligt samtal. I det sistnämnda fallet rör det sig ofta om allmänspråkliga ord vars innebörd ter sig ganska självklar men som saknar goda översättningsmotsvarigheter. Dessutom ingår namn på myndigheter och institutioner samt viktiga förkortningar.

Samhällsordboken vänder sig i första hand till översättare men, tack vare sin förklarande karaktär, den inbyggda tesaurusen och den sammanhängande presentation av betydelser, är den även avsedd för studerande. Den kan med fördel användas också av andra läsarkategorier, såväl rysk- som svensktalande.

OM FÖRFATTAREN. Eugene Rivelis är facköversättare och av Kammarkollegiet auktoriserad translator med både datateknisk och språkvetenskaplig bakgrund. Han är även en välkänd lexikograf vars tidigare ordböcker i samhällsämnen har blivit ett oundgängligt redskap för alla dem som yrkesmässigt eller som studerande sysslar med översättning till och från ryska. Eugene är filosofie doktor i slaviska språk och mottagare av Kungliga Vitterhetsakademiens pris för förtjänt vetenskapligt arbete i ämnet tvåspråkig lexikografi.

Eugene Rivelis

Svensk-rysk samhällsordbok

JURIDIK, FÖRVALTNING, EKONOMI,
CIVILSAMHÄLLE, MEDIA

Häftad, 352 sid. Interword, 2017.

ISBN 978-91-639-4292-1, e-bok 978-91-639-4293-8

**Finns både som pappersbok och e-bok med
möjlighet att provläsa innan du handlar.**

KÖP BOKEN

Как перевести на русский *bidragsförskott*? – Что значит *efteraru?* – Какие комиссии есть в риксдаге Швеции? – Тот, кто *skäliggen misstänkt*, находится в худшем положении, чем *misstänkt på sannolika skäl*, или наоборот? – Что такое *Kammarkollegiet* и чем занимается? – Государственная администрация *lyder under regeringen*, но *sorterar under departementen*. Как это понимать? – Какие *tullförfaranden* применяются шведской таможенной службой и как они называются по-русски? – *Laglighetsprövning* – это то же, что *kommunalbesvär*, или нет?

Ответы на эти и другие подобные вопросы в традиционном словаре, даже очень толстом, искать не стоит. Их там заведомо нет. Но речь идет не только и даже не столько об отсутствии в нем тех или иных терминов: это тривиальный случай. В конце-концов, это общезыковой словарь, и он не обязан учитывать специальную терминологию, которая вошла в *Samhällsordboken*.

Нет, зачастую в нем не оказывается и слов, вполне обычных в общественном дискурсе, таких, как *sovmorgon* из школьного обихода, *utanförskap* из языка политкорректности, *blåljuspersonal*, нередко встречающееся в сообщениях о нападениях на работников выездных служб, или *blottlägga*, регулярно употребляемое в языке СМИ. Если исключить очевидные упущения, от которых не застрахован ни один словарь (последний пример относится к их числу), то причин отсутствия таких слов, по-видимому, две. Во-первых, компьютерная статистика встречаемости механически приписывает им слишком низкий ранг, нисколько не считаясь с их фактической значимостью в дискурсе. Во-вторых, многие слова не включены по причине их кажущейся «прозрачности». Например, *bilåkande*, *nollsummespel*, *följare*, *brukare*, *utbrändhet*, *högriskindivid*, *dagverksamhet*, *datamiss* и мн. др. Между тем, их перевод далеко не всегда очевиден и вполне может оказаться ошибочным. *Bilåkande* это не езда на автомобиле, а индивидуальное автопользование, а *brukare* – не пользователь, а клиент социальных служб.

Но куда хуже другое. В словаре сплошь и рядом не оказывается «именно того, что нужно» в том смысле, что ни один из приводимых в нем «эквивалентов» не вписывается в текст перевода: по своей стилистике, по своей «неудобной» сочетаемости или просто-напросто в силу своей явной смысловой неточности для данного контекста. Иначе говоря, словарь не предлагает ничего, что можно было бы безболезненно подставить в текст перевода. К числу лексических единиц, разработка которых лишена истинной переводческой перспективы, относится великое множество самых обычных слов, таких, как *anläggga*, *anknytning*, *ansats*, *background*, *bakslag*, *budskap* ... *stickspår*, *utspel* ... – список можно продолжать до бесконечности. Сюда же следует отнести регулярное неразличение синонимов. Скажем, *frånvaro* и *bortovaro* оба значат 'отсутствие', хотя по своей «идее» они существенно отличаются. Главная причина всего этого в том, что словарь ориентирован на инвентаризацию значений, а не на «схватывание» идеи слова, которая все эти значения санкционирует и связывает воедино.

Samhällsordboken стремится преодолеть эти «недостатки» традиционного словаря, и многое из того, чего в нем нет, в предлагаемом словаре найдется. Он ориентирован не только на пассивное, так сказать, «обзорное» понимание шведского текста, но, главным образом, на задачи перевода, задачи порождения точного по смыслу и стилю текста на русском языке. Других таких шведско-русских словарей нет, да и англо-русских найдется очень и очень немного.

В нем есть практически пригодные и точные переводные эквиваленты и богатый набор переводческих решений, четкая дифференциация синонимов, разветвленная сеть перекрестных ссылок для связного представления тем словаря, пояснения реалий и шведской специфики многих понятий и конкордансы, вводящие особо продуктивные слова в контекст производных слов и выражений. Многочисленные шведские этикетки-пояснители при русских эквивалентах образуют в ряде статей своего рода минитезаурус понятийно связанной шведской лексики – двуязычный словарь различаемых по смыслу синонимов. Это расширяет лексический кругозор русского переводчика и, вместе с тем, придает словарю учебную функцию. Шведскому пользователю облегчается выбор русского эквивалента из множества «сходных».